

Silkehale *Bombycilla garrulus*

Waxwing

Silkehalen yngler i de nordligste egne af Norge, og Sverige, i det centrale og nordlige Finland samt herfra videre østpå gennem det nordlige Rusland til Stillehavet. Arten findes desuden i Nordamerika. En del af de europæiske fugle forlader yngleområderne om efteråret og kan optræde invasionsagtigt i Nordeuropa og Mellemeuropa (Cramp 1988, Zink 1985). I Danmark er silkehalen en almindelig og i visse år talrig vintergæst. Fuglene ankommer til Danmark fra midt i oktober til december, og forlader atter landet i marts-april.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark blev de første silkehaler ringmærket i 1947, og i alt er mærket 1.626 fugle af ringmærkere fra Dansk Ornithologisk Central (208), Odense Ringmærkestation (5) og Zoologisk Museum (1.413). Flest fugle er ringmærket i 1970 (200) og 1996 (438). Der er blot genmeldt 21 silkehaler, alle ringmærket fra slutningen af oktober til marts. De genmeldte fugle er især ringmærket i landets østlige egne, dog to i Pandrup og én i Thy. I Danmark er genfundet 54 silkehaler, ringmærket i udlandet.

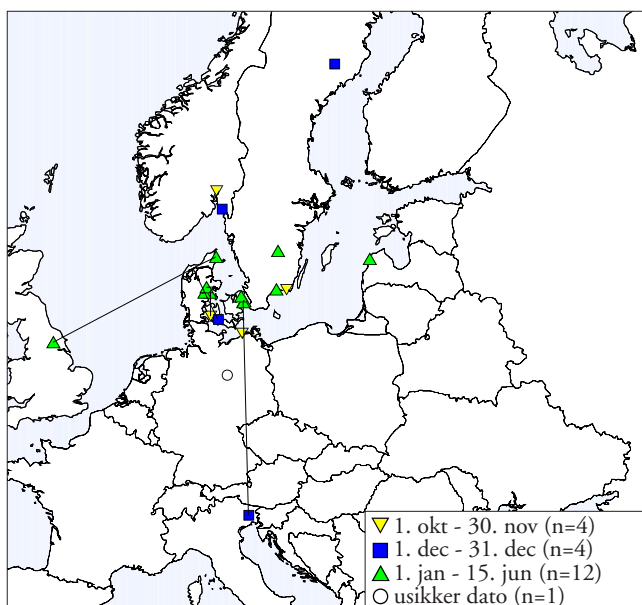

Fig. 1. Samtlige genfund i forskellige sæsoner af silkehale ringmærket i Danmark (n=21). Linjer angiver direkte træk. All recoveries in different seasons of waxwing ringed in Denmark (n=21). Lines indicate direct migration.

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 1.626

Genmeldinger

Recoveries

Antal genmeldinger *No. of recoveries* 21

-heraf uden for Danmark *Recovered abroad* 11 (52%)

Antal fugle *No. of individuals* 21

-heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 0

Genmeldingsandel *Proportion recovered* 1,3%

Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark *Ringed abroad and recovered in Denmark* 54

Ekstremer

Extremes

Højeste alder *Oldest bird* min. 2 år 5 mdr.

Længste afstand *Longest dist.* Sverige *Sweden* 1.133 km

Nordligst *Northernmost* Sverige *Sweden* (64° 08'N)

Sydligst *Southernmost* Italien *Italy* (46° 06'N)

Østligst *Easternmost* Letland *Latvia* (21° 31'E)

Vestligst *Westernmost* England *England* (01° 05'W)

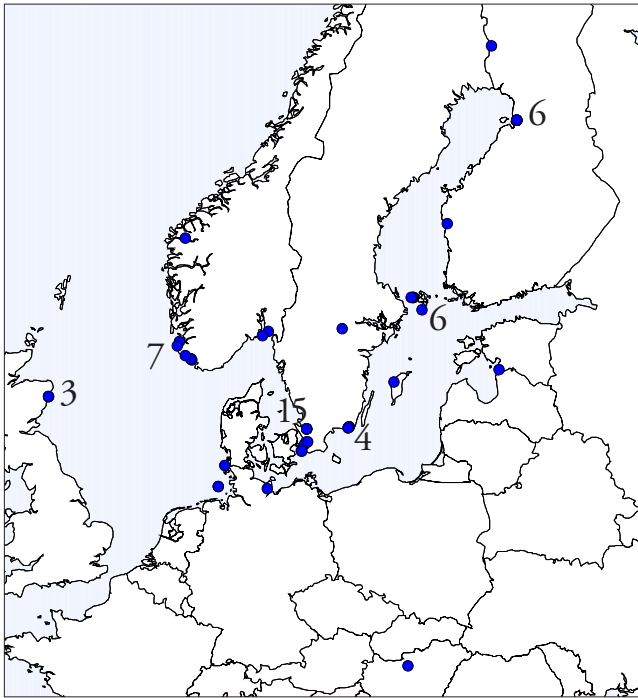

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for silkehaler ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=54). Ringing locations of waxwing ringed abroad and recovered in Denmark (n=54).

Træk og overvintring

Kun én af de genmeldte silkehaler er genfundet inden for artens yngleområde i det nordlige Sverige (fig. 1). Fuglen blev dog fundet om vinteren, og den danske ringmærkning giver derfor ingen oplysninger om, hvor de danske træk- og vintergæster kommer fra. I Danmark er fundet syv silkehaler ringmærket inden for artens yngleområde i Finland (fig. 2). Disse fugle er alle ringmærket i oktober under trækket og genfundet i Danmark fra 23. oktober til 8. april. Den hurtigste fugl fløj 1.130 km på 15 dage. Nogle silkehaler ankommer tilsyneladende til Danmark via Østersøen. Der er på flere af trækstationerne omkring Østersøen ringmærket fugle, som senere er genfundet i Danmark (fig. 2). F.eks er der på Ålandsøerne ringmærket seks fugle i oktober og november som senere er genfundet i Danmark fra 31. oktober til 23. januar. Ligeledes er der i Danmark genfundet fire silkehaler ringmærket ved Karlskrona i slutningen af oktober og starten af november samt 15 fugle mærket i det vestlige Skåne fra slutningen af oktober til februar.

Andre træk-gæster kommer til Danmark via Norge, hvor fra i alt ti silkehaler, ringmærket i slutningen af oktober og starten af november, senere er genfundet i Danmark, fra 14. november til 13. maj (fig. 1).

Genfundene viser, at en del af gæsterne bliver i landet vinteren igennem. Omkring halvdelen af genfundene af danskmærkede fugle er fra Danmark, alle inden for samme vinterperiode – max 2½ måned efter

mærkningen. Ikke alle silkehaler bliver dog i Danmark vinteren over. Således blev en silkehale ringmærket i København 29. oktober 1965 senere genfundet i det nordlige Italien 15. december samme år. En anden fugl, der var ringmærket i Pandrup 26. januar 1996, blev 14 dage senere dræbt mod et vindue i England (fig. 1)

Silkehalerne har uden for yngletiden en nomadisk levevis, og er næppe trofaste over for vinterkvarteret fra år til år. Således er nogle af silkehalerne, der er ringmærket i Danmark, i efterfølgende vinterperioder genfundet i Norge og Sverige (fig. 1). Ligeledes er der i Danmark fundet silkehaler om vinteren, som var ringmærket en foregående vinter i hhv. Skotland, Norge, Nordtyskland og Ungarn.

Nogle af de fugle, som har overvintret syd for Danmark, passerer landet igen i forårsperioden, bl.a. fugle ringmærket på Helgoland i Tyske Bugt, og i Skotland (fig. 2). Silkehalerne begynder at forlade Danmark i marts, men enkelte ringmærkede fugle er fundet så sent som 15. og 17. juni.

Genmeldings- og dødsårsager

Af de 21 genfundne fugle er 11 fundet døde uden angivelse af dødsårsag, to er døde i trafikken, én er død efter kollision med elledning og to med vinduer, to er skudt (Norge og Italien), én er aflivet, og to er aflæst. Den længstlevende af de danskmærkede silkehaler blev mindst 2 år og 5 mdr, den ældste i Europa blev 13 år og 5 mdr (Staav 1998).

English summary

The waxwing is a common, and in some years irruptive, winter visitor. In Denmark the first waxwing was ringed in 1947, with the largest numbers ringed in 1970 (200) and 1996 (438). The recovered waxwings were ringed from late October to March, mainly in eastern Denmark. Fifty-four waxwings ringed abroad have been recovered in Denmark. Only one of the birds ringed in Denmark was recovered in the breeding area (during winter) in northern Sweden. Seven birds ringed in Finland in the migration season have been recovered in Denmark, giving a clue to the origin of the winter visitors. Waxwings ringed at migration hotspots along the Baltic Sea and in southern Norway have been recovered in Denmark. The recoveries show that many waxwings stay in Denmark throughout the winter. However, a few have been recovered in Italy and southern England later in the same winter. Waxwings visiting Denmark have in other winter periods been found in Norway, Sweden, Scotland, northern Germany and Hungary. Birds ringed on Heligoland and in Scotland have been recovered in Denmark during spring. Most birds depart from Denmark in March.